

Statskog tjener grovt på barskogvern

Statskog krever 50 millioner kroner i erstatning fra staten for vern av to prosent av selskapets produktive barskog. Statskog betalte for to år siden bare drøyt én million kroner for dette området, eller 70 millioner kroner for hele skogen.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

Direktoratet for statens skoger ble i 1993 omgjort til aksjeselskapet Statskog SF, et statseid selskap som skulle drives etter vanlige bedriftsøkonomiske prinsipper. Fra naturvernforhold blir det nå hevdet at naturhensynene kommer i bakgrunnen i Statskogs forvaltning.

I 1993 betalte Statskog 70 millioner kroner til staten for den produktive barskogen. I den eksisterende barskogplanen skal to prosent av dette vernes. Etter det N&M Bulletin erfarer, krever nå Statskog 50 millioner kroner for denne ande-

len. Hvis samme pris skulle betales for hele skogen, måtte staten betale Statskog 2,5 milliarder kroner.

Grunnen til at Statskog bare betalte 70 millioner kroner for den produktive barskogen, var at selskapet skulle komme i forretningsmessig balanse. Så bestemte Finans- og Landbruksdepartementet, mot Miljøverndepartementets vilje, at Statskog skulle få like stor erstatning som private grunneiere ved barskogvern.

Kontorsjef Hans Peder Bang i Statskog vil ikke bekrefte at erstatningskravet er på 50 millioner kroner, men han sier at det er ett av de tallene som verserer. N&M Bulletin får imidlertid bekreftet tallet fra en annen kilde i statsadministrasjonen.

- Bedre vern

Divisjonsdirektør Odd Ivar Løvhaugen i Statskog mener at barskogvernet vil bedres ved at statens skoger nå får høyere verdi.

- Statskog har en stor andel lavproduktiv skog. Nå er det allerede vernet en god del slik barskog, mens det burde vært

vernet mer høyproduktiv skog. Nå når Statskog får erstatning på linje med andre grunneiere, blir det sannsynligvis større innslag av høyproduktiv skog i den neste verneplanen, sier Løvhaugen til N&M Bulletin.

Fagsjef Tore Killingland i Norges Naturvernforbund mener på sin side at det er direkte hårreisende at Statskog krever så stor erstatning for vernet skog.

- Egentlig burde Statskog ha vernet to prosent av den produktive barskogen administrativt, og helt uten erstatning, mener han.

Trenerer vern

Miljøvernminister Thorbjørn Berntsen har tidligere varslet at en stortingsmelding om utvidelse av barskogplanen skulle komme i høst. Men den er nå utsatt - nettopp på grunn av at Statskog krever så stor erstatning.

- Uenigheten går på tolkning av hva Stortinget sa da Statskog ble omgjort til aksjeselskap, sier statssekretær Bernt Bull i Miljøverndepartementet til Aftenposten.

Flere miljøverninteresser

mener nå at Statskog setter økonomi foran miljø i sin skogforvaltning, og at dette er i strid med Stortingets forutsetninger. Til det svarer divisjonsdirektør Odd Ivar Løvhaugen:

- Det avviser jeg. Siden Statskog ble et aksjeselskap, har vi redusert hogsten med 30 prosent, nettopp for å få til en mer bærekraftig forvaltning. Dessuten er vi i full gang med å sette i verk en flerbruksstrategi i tråd med naturvernernes ønsker.

Konflikt med grunneier

Det er for øvrig ikke bare naturvernere som er kommet i konflikt med Statskog. I Tinn kommune har Statskog hugget i skog som skulle brukes til erstatning for grunneiere som har fått en del av skogen sin vernet.

Divisjonsdirektør Løvhaugen i Statskog sier nå at hogsten er stanset, og at selskapet beklager det som er skjedd.

- Hogsten var en misforståelse, sier Løvhaugen til Nationen.

Miljøvern selger ikke EU-standpunkt	side 3
EU kan bryte sin egen unionsavtale	side 4
EU-medlemskap kan føre til økt velbygging	side 5
Rekordøkning av laks i Akerselva	side 6
Nye rensetiltak er lønnsomme	side 9

Natur&Miljø Bulletin

Norges Naturvernforbund

Ansvarlig redaktør: Jon Knut Berg

Red. sekr: Ole P. Pedersen
Journalist Jens P. Toldnæs
Postboks 2113 Grünerløkka
0505 Oslo

Bankgiro: 1720.05.00717
Postgiro: 0803 50 94602
Elektronisk postadresse:
red.naturvern@oslonett.no
Telefon: 22 71 55 20
Telefax: 22 71 56 40

Annonser tlf: 22 71 92 20
Annonser fax: 22 71 92 38
Produksjon: Gan Grafisk
Trykket på Cyclus, 100 prosent
resirkulert papir.
Neste N&M Bulletin kommer 9.
desember 1994.
Natur & Miljø Bulletin er
medlem av Den norske
fagpresses forening.

EU – tro og fakta

N&M Bulletin har i høst gjennomført stikkprøver på hva et eventuelt EU-medlemskap vil innebære for norsk miljøpolitikk. Konklusjonen er flertydig.

På noen områder vil et EU-medlemskap ikke få noen nevneverdige konsekvenser for norsk miljøpolitikk. Innen det klassiske naturvernet kan vi holde på som før, kanskje vi til og med må skjerpe oss litt. Klimapolitikken ser heller ikke ut til å bli berørt i vesentlig grad.

På andre områder viser EU en sterk reguleringsiver som kan få uheldige følger for norsk miljøpolitikk. Mange av EUs regler er formet med tanke på helt andre topografiske forhold enn det norske. Det gjelder for eksempel vanddirektivene, som kan føre til at Norge må bruke hundre millioner kroner i året på ørkesløs overvåking. Dette er penger som uten tvil kunne vært brukt til andre og langt viktigere miljøtiltak.

Imidlertid er det også eksempler på miljøregler i EU som vil forsterke innsatsen i Norge på en fornuftig måte, slik som investeringsstøtte til enøk-tiltak.

Men EU-saken er mer enn enkeltdirektiver – det er også helhetlig, overordnet politikk. Mest problematisk for norsk miljøpolitikk er det som berører EUs felles økonomiske politikk. Det indre markedet, med harmoniserte produktkrav og økt energibruk og transport, har sine åpenbart negative miljøkonsekvenser. Mesteparten av dette er vi allerede med på gjennom EØS-avtalen, men et medlemskap vil forsterke disse tendensene.

Det er med andre ord vanskelig å gi et enkelt, utvetydig svar på hva et medlemskap vil bety for norsk miljø. Hver dag pågår det en kamp i EU mellom de som vil ha sterkere miljøkrav og de som forsøker å stanse dem.

Spørsmålene som gjenstår er: Skal Norge være en frittstående miljømodell som de gode kreftene i EU kan vise til når det brygger opp til uvær? Eller skal vi tilpasse oss, bli medlemmer og prøve å dra med oss sinkene i EU til et felles løft?

Kanskje det tvert i mot blir slik at vi sier nei til medlemskap, men fortsetter å tilpasse oss EU i miljøpolitikken – uten å ha innflytelse over beslutningene?

Svarene på disse spørsmålene avhenger mer av tro enn fakta – tro på hvilket politisk flertall vi kan få i Norge i framtiden.

Gjestekommentar

Behov for økonomisk nytenking

Øystein Dahle

Viseadministrerende
direktør i Esso Norge

Det er et åpenbart behov for en ny, modernisert økonomisk modelltenkning. Vår økonomiske adferd er nemlig neppe opprettholdbar, eller med andre ord – vi har ingen bærekraftig utvikling. Denne erkjennelsen er miljødebattens fundamentale hovedpoeng, og det er et påtrengende behov for å utvikle en økonomisk teori som er tilpasset grunnreglene for bærekraftig utvikling. «Nyøkonomi» er et seriøst forsøk på å møte denne utfordringen.

Mens dagens BNP-dominerte økonomiske tenkning baserer seg på ubegrenset mulighet for ekspansjon, er «Nyøkonomi» en erkennelse av at romskipet Jorden er et lukket system med biologiske og økologiske grenser – grenser som kan skimtes på en rekke felt, og som på enkelte felt til og med er overskredet.

En av Nyøkonomis store profeter, professor Herman Daly, har forsøkt å kanalisere diskusjonen bort fra vekst og i retning utvikling. Hans fyndige, men samtidig fundamentale tese, er at «sustainable development is development without growth» (bærekraftig utvikling er utvikling uten vekst).

Dermed påpeker han Nyøkonomis hovedbudskap: at det er rom for betydelig dynamikk i en økonomi som ikke ekspanderer. På samme måte som en biologisk skapning langt fra er død selv om den slutter å vokse, så vil en moderne økonomi ikke behøve å vokse for å være levende og dynamisk. Nyøkonomi vil være et skritt bort fra moderne materialisme, og det er vesentlig siden materialismen ikke har innebygget noe prinsipp om begrensning. Vår moderne adferd, som styres av Adam Smiths «usynlige hånd»,

trues av en like «usynlig fot» som lett kan sparke fellesskapet i filler.

I forsøket på å forstå den samme moderne, økonomiske utvikling, kan det være nyttig å tenke seg at tidsverdien forandrer seg. Tid blir verdt et større varespekter, og enhver vare blir verdt mindre tid. Ettersom tiden blir mer verdifull i form av varer, blir færre og færre aktiviteter så å si verdt tiden det tar. Vi oppnår å bli tingsrike og tidfattige. For at våre vaner skal bli mindre materialistiske må vi heve de materielle tings relative pris. Det er tung kost å fordøye.

I dette bildet er forbruksproblematikk sentral. Siden forbruk bare er et middel til menneskelig velvære, burde målet være å oppnå best mulig velvære med minst mulig forbruk.

Det dreier seg ikke om å velge mellom moderne vekst og klassisk stagnasjon, men å prioritere kvalitet framfor kvantitet, og kanalisere menneskelig skapertrang og engasjement mot en verdiforankret utvikling med mennesket og naturen i sentrum.

Økonomiske modeller er kompliserte systemer. De aller fleste i vår del av verden konkluderer med en viss triumf i stemmen at kommando-økonomien i øst brøt sammen fordi den ikke tillot prisene å reflektere de økonomiske realiteter. Det kan tenkes at vår markedsøkonomi også er sårbar, og på et tidspunkt kan bryte sammen fordi den ikke tillater prisene å reflektere de økologiske realiteter. Det er miljødebattens egentlige utfordring.

INTERNET: N&M Bulletin er også tilgjengelig via Internet. Adresse: <http://www.oslonett.no/nvern/nmb/NMB1.html>.

Miljøvern selger ikke EU-standpunkt

Miljøbevegelsen har ikke nådd fram med sitt nei-standpunkt i EU-kampen. Like få nei- som ja-velgere tar standpunkt ut fra miljø, viser tall N&M Bulletin har hentet inn.

N&M Bulletin

Ole P. Pedersen

I de undersøkelsene der det er spurt om viktigste årsak til EU-standpunktet, er det ikke funnet noen forskjell på ja- og neisiden i forhold til miljø-saken. Det viser dataene fra Norsk Gallup, Nielsen Norge, Institutt for samfunnsforskning (ISF) i Oslo og Nordlys.

Norsk Gallup har målt størst miljøinteresse blant de spurte. Her har ti prosent av ja-velgerne miljø som viktigste argument, mot ni prosent på neisiden.

ISFs undersøkelse har den laveste miljøoppslutningen, der bare rundt én prosent av ja- og nei-velgerne setter miljø som viktigste sak.

- Falt som en stein

Valgforsker Bernt Årdal ved

ISF er overbevist om at miljøbevegelsen ikke har nådd fram med sin argumentasjon i EU-saken.

– Fra 1989 falt interessen for miljø som en stein. Tendensen fram til 1993 er at folk er blitt mer opptatt av vekst. Selv ideen om å kombinere vekst og vern, som har stått sterkt i Norge, opplever en tilbakegang, forteller Årdal.

Den labre miljøinteressen blir bekreftet i en detaljert rapport som snart foreligger om Stortingsvalget i 1993. Mens det i 1989 var 37 prosent som satte miljø som viktigst for partivalg, var det bare sju prosent som gjorde det samme i 1993, forteller Årdal.

Ungdom svikter

De yngste velgerne var mest opptatt av miljø i 1989. Men også disse har vendt miljøet ryggen i både 1993-valget og i EU-saken, skal vi tro spørreundersøkelsene.

– Det er litt overraskende. Vi hadde trodd at ungdom skulle holdt på sitt miljøengasjement. Relativt sett har ungdom snudd enda mer enn eldre. Men de unges miljøinteresse var da også mye høyere i utgangspunktet, sier valgforskeren.

– Miljøinteressen er utsatt for konjunktursvingninger. Det

ser ut som om problemene må være synliggjorte, helst i form av en katastrofe, for at folk skal skjønne alvoret, sier Kåre Olerud, informasjonssjef i Naturvernforbundet, i en kommentar til den labre interessen.

Miljøvernerne ikke flinke nok?

Olerud mener den lille forskjellen mellom ja- og neiside kan skyldes at blant andre Naturvernforbundet ikke har vært flinke nok til å få fram de vesentlige miljøsakene.

– Muligens har vi heller ikke vært flinke nok til å innrømme tvil og akseptere at det finnes

gode ja- og neiargumenter, mener Olerud.

Informasjonssjef i Europa-bevegelsen, Frank Rossavik, mener undersøkelsene viser at miljøinteressen er på retur, og at miljø slett ikke har blitt et nei-argument, til tross for at en nesten samlet miljøbevegelse har sagt nei til EU.

– Ja eller nei til EU er ikke et spørsmål om himmel eller helvete på miljøfronten, sier Rossavik.

Spørsmålsstillingen i EU-undersøkelsene er noe forskjellig, og vil forklare noe av nivåforskjellen undersøkelsene imellom.

Svensk miljø-nei

Ifølge Sveriges Radios valgdagsmåling var det klart flere svensker som stemte nei ut fra miljø-saken enn som stemte ja. Sveriges Radio har bedt velgerne å liste opp de sakene som hadde betydning for deres standpunkt.

54 prosent av nei-velgerne hadde miljø med som argument mot medlemskap, mens bare 36 prosent av ja-velgerne hadde det samme. Miljø var den sjette viktigste saken av

tolv for ja-velgerne, og den femte viktigste for nei-velgerne.

Bernt Årdal mener noe av årsaken til forskjellene mellom Norge og Sverige er Miljøpartiets rolle i den svenske EU-kampen.

– I Norge hadde vi også en miljømobilisering i 1972. Da Miljøpartiet ble dannet i 1988 fikk svenskene en liknende situasjon. Det har nok vært en senere reaksjon i Sverige enn i Norge, mener Årdal.

Strid i EU om bruk av sprøytemidler

EU-parlamentets miljøutvalg anklager nå kommisjonen for å ha svekket et direktiv om sprøytegifter som parlamentet allerede hadde godkjent.

N&M Bulletin

Jon Knut Berg

Selve direktivteksten fastslår at sprøytegiftene ikke skal forurense grunnvannet. Men det

har landbruksministrene omgjort i et bilag til direktivet, ifølge avisen Information. Nå står det at det bare er grunnvann som brukes som drikkevann som skal beskyttes.

Ministerrådets manøver har fått EU-parlamentet til å anlegge sak mot rådet i EU-domstolen.

Nærmest som en hevn, har parlamentet gått inn for å forhale et nytt direktiv om biosider, som er alle andre bekjem-

pelsesmidler enn sprøytemidler, og omfatter blant annet treimpregnering, insektsmidler og desinfiserende midler. Forslaget fra kommisjonen går ut på at det skal etableres et indre marked for giftstoffene. De nasjonale reglene skal totalharmoniseres.

Dette kan skape problemer for Danmark, fordi det i EU ikke er flertall for å beholde det såkalte erstatningsprinsippet. Det innebærer at det er mulig å

forby de farligste produktene innen et bruksområde.

Antikkbly

Amerikanske forskere har funnet rester av blyforurensning fra antikken i Grønlandsisen. I islagene som var mellom 1700 og 2500 år gamle, var blyinnholdet i isen fire ganger større enn i periodene før og etter, skriver The Independent.

Lavere utslipp

CO₂-utslippene har sunket med tre prosent i EU fra 1990 til 1993. Men bilen slipper ut mer.

Offisielle tall som er offentliggjort fra EU, viser at det er omstruktureringen i tidligere Øst-Tyskland som er hovedårsaken til at utslippene er lavere enn i 1990. Rapporten understreker at det ikke er noen grunn til å hvile på laurbærene, melder Reuter.

Eurostat, som har offentliggjort tallene, kan også fortelle at det bare er i Øst-Tyskland og Irland at CO₂-utslippene fra husholdningene ble redusert. I alle andre land steg disse utslippene.

Også innen transportsektoren økte CO₂-utslippene, totalt med 4,4 prosent. Dette fordelte seg omtrent jevnt på vei- og lufttrafikk.

Fauna-smugling

Huller i lovene og dårlig kommunikasjon mellom landene, fører til at folk som smugler sjeldne planter og dyr slipper unna tiltale, mener Traffic Network, en miljøorganisasjon som overvåker handel med dyr og planter.

– I det indre markedet er framskrittene til de som kontrollerer denne handelen, kompromittert av de som ikke gjør det. Vanligvis brukes en minste felles standard, sier organisasjonen til Reuter.

Klimaendringer girslappere laks

Drivhuseffekten kan føre til drastiske endringer i Canadas laksefiske, viser en ny rapport fra fiskeridepartementet i landet. Høyere temperaturer kan hindre laksen i å utvikle seg normalt, skriver Financial Post.

EU kan bryte unionsavtalen

Hvis ingen nye tiltak blir innført, vil EU komme til å bryte Maastricht-avtalens miljømål, heter det i en rapport som er laget for EUs miljødirektorat.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

Utredningen konkluderer med at miljøbelastningen vil øke kraftig i EU fram til 2010 hvis det ikke skjer noen viktige forandringer av dagens politikk. Miljøet vil bli så dårlig at miljømålene i Maastricht-avtalen og det femte miljøprogrammet i EU brytes, heter det i rapporten.

Uten nye miljøtiltak vil CO₂-utslippene øke med 30 prosent, NO_x-utslippene med ti prosent og avfallsmengden med 30 prosent. Disse tallene er noe lavere enn det som ble beregnet i den såkalte «Task Force rapporten» fra 1989. Dette var en rapport om miljøvirkningene av det indre markedet som ble laget

for EU-kommisjonen.

Nye tiltak

I den nye rapporten er det imidlertid også beregnet virkningene av å innføre nye miljøtiltak. Her konkluderes det med at innføring av tiltak som nå diskuteres i EU, vil føre til betydelige forbedringer for miljøet. Men forfatterne av rapporten mener at denne politikken ikke er kostnadseffektiv, og at den vil føre til en betydelig nedgang i bruttonasjonalproduktet (BNP).

I det tredje og siste scenariet heter det at EU kan oppnå stor framgang på miljøområdet, uten at det går ut over den økonomiske veksten.

Det innebærer at miljøpolitikken er integrert i økonomien og i ulike sektorer, og at den er kostnadseffektiv, det vil si at den er basert på miljøavgifter. Blant annet følgende miljøbelastninger avgiftsbelegges i dette framtidsperspektivet: energi- og vannforbruk, kødannelse i trafikken og utslipp til vann. I tillegg er det regnet med blant annet innføring av kvotehandel med utslippstill-

telser, informasjonskampanjer, og offentlig støtte til forskning og utvikling.

Med denne politikken vil CO₂-utslippene i EU reduseres med 20 prosent innen 2010 i forhold til hvis dagens politikk føres videre. Utslippene av SO₂ reduseres med 70 prosent, mens NO_x-utslippene reduseres med 55 prosent. Men fortsatt kommer naturens tålegrenser til å overskrides i enkelte områder.

Sur nedbør

Overgangen til en integrert miljømodell vil ha størst effekt på sur nedbør, luftkvalitet i byene, avfallsproblemene og vannkvaliteten, og minst effekt på klimaendringer, andre miljøforhold i byene enn luftkvalitet, biodiversitet og vannressursene.

Flere internasjonalt kjente utredningsinstitutter står bak EU-utredningen, som heter «The potential benefits of integration of environmental and economic policies». Arbeidet har vært ledet av Data Resources International (DRI).

EU-konferanse om miljøavgifter

I disse dager avholdes det en konferanse i EU om bruk av miljøavgifter. Generaldirektøren i miljøverndirektoratet i EU, Marius Enthoven, mener EUs miljømål ikke kan nås uten bruk av slike avgifter.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

Marius Enthoven var på Norges-besøk i forrige uke for å fortelle om EUs miljøpolitikk. Han understreket sterkt behovet for innføring av flere miljøavgifter.

– Målene i EUs femte miljø-

handlingsprogram kan ikke nås uten bruk av miljøavgifter, sa han.

– Men EU har ikke lyktes særlig godt hittil i å oppnå enighet om felles miljøavgifter?

– Vi må finne en formel på hvordan vi kan unngå at miljøavgiftene svekker industriens konkurransevne. Det har vi ikke lyktes med så langt. Men for fem år siden var det så å si ingen i EU-systemet for forsvarte innføring av miljøavgifter. Nå er det sterke krefter på nasjonalt nivå som ivrer for slike løsninger. Flere medlemsland utreder bruk av økonomiske instrumenter i miljøpolitikken. Jeg tror vi i løpet av de

neste årene vil oppleve at miljøavgiftene gradvis innføres i EU, sa Enthoven.

– Men innføring av miljøavgifter i EU krever enstemmighet?

– Når det gjelder energiavgiften, må vi starte på nasjonalt nivå. Men det vil snart vise seg at avgiftene må innføres i alle landene for å unngå konkurransevridning. Det er også viktig å huske på at kommisjonen i EU er for innføring av miljøavgifter, og at det har vist seg enkelt å ilegge avgifter på andre typer forbruk vi vil ha mindre av, sa en optimistisk generaldirektør.

Økt veibygging i EU

Et EU-medlemskap vil etter alle solemerker føre til økt veibygging i Norge. For eksempel kan vi regne med EU-støtte til bygging av Kyststamveien på Vestlandet.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

EU: STIKKPRØVEN

I denne spalten tar vi for oss konsekvensene ved et norsk EU-medlemskap innen avgrensede områder. Tidligere har vi tatt for oss det klassiske naturvernet, stoffer som svekker ozonlaget, klimapolitikken og atomkraft. Denne gangen, som blir den siste, er temaet vei- og jernbanebygging.

Trafikken i EU er i sterk vekst. EUs miljøkommisær, Ionnannis Paleokrassas sa tidligere i år at

EU står foran et sammenbrudd i trafikken. Ifølge EU-kommisjonen vil CO₂-utslippene fra biltrafikken øke med 25 prosent innen år 2000 hvis det ikke innføres restriksjoner. Antall biler vil øke med 50 millioner, ifølge det danske Miljøministeriet.

Denne veksten, som stimuleres av det indre markedet, fører til økt behov for veibygging. I denne forbindelsen har EU lansert programmet «Trans-europeisk nettverk», som ble innlemmet i Maastricht-avtalen. EU har tegnet veikartet, og bidrar med opp til 25 prosent av investeringsmidlene. Planen er retningsgivende for medlemslandene, ikke bindende.

Stamveien er tegnet inn

På veisiden går planen ut på å bygge 12.000 kilometer motorvei i hele EU-området innen ti år. Det er også vedtatt en resolusjon om bygging av et eget jernbanenett for høyhastighets-

tog.

Ved et medlemskap, kan Norge få midler fra EU til veibygging. Ifølge en kilde i Samferdselsdepartementet er flere veistrekninger i Norge tegnet inn på EUs transeuropeiske nett. Det gjelder blant annet kyststamveien på Vestlandet. Men det er foreløpig usikkert hvor mye Norge eventuelt kan få i EU-støtte til disse veiene.

Også jernbanen kan nyte godt av det transeuropeiske nettet, men ifølge førstekonsulent Stein Batalden i Samferdselsdepartementet, er det så langt ikke skissert noen konkrete prosjekter i Norge.

Strukturfondene

Vei og jernbane kan også få penger fra Brussel gjennom strukturfondene, som er en slags distriktsstøtte Norge får fra EU hvis vi blir EU-medlemmer. De fire nordligste fylkene er høyst prioritert ved tildeling av disse midlene. I alt skal det bevilges vel seks milliarder kroner over en femårs-

periode til Norge. Fisk og landbruk har så langt vært mest fokusert i forbindelse med strukturfondene, men i EUs retningslinjer går det fram at det også kan bevilges penger til vei- og jernbaneutbygging. Imidlertid foreligger det så langt ikke noen konkrete forslag om dette.

EU har enda en finansieringskilde til vei og jernbaneutbygging på lager. Gjennom EØS-avtalen har Norge allerede søkt om investeringslån gjennom den europeiske investeringsbanken (EIB), som er en EU-kontrollert institusjon. Norge har allerede søkt om midler til utbygging av E6 gjennom Østfold gjennom denne banken.

I EØS-avtalen er det satt en klar begrensning for hvor mye Norge kan låne gjennom EIB, en begrensning som faller bort ved et EU-medlemskap. Imidlertid stiller banken strenge krav til garantier ved tildeling av lån.

Seksdobling av astmatilfeller

Seks ganger så mange barn er rammet av astma i dag som i 1970, viser nye undersøkelser i Skottland. I Norge har ni prosent av barna i Oslo har vært til lege eller sykehus på grunn av astma. Det er tre ganger så mange som i 1980.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

Friends of the Earth i Storbritannia kommer med sterk kritikk av regjeringen. Miljøorganisasjonen krever bedre overvåking av miljøet. Luft som klassifiseres som «meget god» i England vil ikke tilfredsstillere kravene til luften i Nederland,

Sveits og Japan, ifølge Friends of the Earth.

Den norske undersøkelsen ble foretatt blant skolebarn i Oslo i januar i år, og er nøyaktig den samme som ble gjennomført i 1980. Undersøkelsen bekrefter at det er en kraftig økning av barn med astma også i Norge.

Av de ni prosentene som har vært til lege, har 5,5 prosent fortsatt astma. Fire prosent går på medisiner, og det er nesten fire ganger så mange som for 14 år siden, slår Statens institutt for folkehelse (Siff) fast.

Biltrafikken er av de viktigste årsakene til økningen av astmatilfeller. Nitrogenoksider (NO_x) og partikler fra biltrafikken gjør mennesker mer sårbare for luftveislidelser.

Miljømelding for Svalbard på vei

Stortingsmeldingen om miljøvern på Svalbard vil ventelig være klar før jul. Naturvernforbundet stiller seg kritisk til dagens områdevern, og har store forventninger til meldingen.

N&M Bulletin
Jens Petter Toldnæs

I dag er 60 prosent av Svalbards landområder vernet som nasjonalparker eller naturreservater. Selv om tallet er høyt, er Naturvernforbundet kritisk til dagens vern.

Organisasjonen påpeker at de delene av Svalbard hvor tekniske inngrep, ferdsel og fangst utgjør en trussel i dag, i hoved-

sak ligger utenfor verneordene.

Naturvernforbundet mener derfor at dagens områdevern ikke demmer opp for økning i motorisert ferdsel og planer om større naturinngrep.

Nei til vei

I en melding fra Verdens Naturfond og Naturvernforbundet uttrykker de to organisasjonene bekymring for planene om av nye kullfelter på Spitsbergen. Nærings- og energidepartementet har bevilget midler til den pågående konsekvensutredningen av dette prosjektet, som de to organisasjonene hevder vil kreve store naturinngrep i form av vei og kraftlinje fra Longyearbyen til Svea.

Utsetter tømmerforbud

Den nederlandske regjeringen har vedtatt å utsette det bebudede forbudet mot import av tropisk tømmer som ikke er tatt ut på en bærekraftig måte. Opprinnelig var det meningen at forbudet skulle tre i kraft allerede neste år, men det er nå utsatt til år 2000.

Flere parlamentsmedlemmer krever nå at et miljømerkesystem trer i kraft i 1995, skriver Het Financieele Dagblad.

Regnskogsavtale

Skagen kommune i Danmark har inngått en avtale med en indianerorganisasjon i Amazonas. Kommunen forplikter seg til å halvere CO₂-utslippene innen 2010, stanse bruken av ozonreducerende gasser og ikke kjøpe tropisk tømmer til kommunalt bruk. 350 andre europeiske kommuner har tilsvarende avtaler, melder Ritzaus Byrå.

Rekordøkning av laks i Oslo

Oslomarkas Fiskeadministrasjon (OFA) har registrert stor økning av fisk i Akerselva. I høst har det blitt fisket laks og ørret i Oslo som aldri før. Tidligere forurensning har imidlertid ført til at det biologiske mangfoldet nå er gått tapt.

N&M Bulletin
Jens Petter Toldnæs

– Aldri har vi registrert så stor oppgang av fisk i Akerselva, forteller Christine Ohnstad i OFA til N&M Bulletin.

– Fangst av stamfisk for oppdrett forteller oss at dette har vært et rekordår, sier Ohnstad, som legger til at administrasjo-

nen fra neste år er pålagt å registrere alle fangster i elva. Foreløpig er det registrert 250 fiskefangster, med laks opp mot åtte kilo som rekord.

Ohnstad nevner flere årsaker til økningen.

– For noen år siden satte vi ut 19.000 fiskeyngel. Dette har nok gjort sitt til at elva har blitt mer fiskerik. I tillegg har det ikke vært store utslippsuhell i Akerselva etter dette. I 1991 ble elva nærmest sopt ren for fisk etter et utslipp fra Christiana Spigerverk.

Ohnstad sier videre at Fiskeadministrasjonen er pålagt å sette ut stedsedde stammer i Akerselva.

– Problemet er at fisken tildels har vært borte. Derfor ble vi for ti år siden nødt til å benytte laks fra Lone på Vestlandet. Når det gjelder ørret, holder vi oss til den såkalte Akerselva-stammen, som har sitt genetiske materialet fra Sandvikselva.

Fane mot miljøkrim

Fiskeforvalter Kato Lunder ved fylkesmannens miljøvernave-

ling i Oslo og Akershus, sier at Akerselva nå er snudd fra en kloakk til en levende fiskeelv. – På grunn av laksen er det et konstant press for å bedre forholdene ytterligere. I tillegg er fisken nærmest blitt en fane mot miljøkriminalitet, ved at ingen tør å forurense mer. Lunder berømmer OFA for den innsats som er lagt ned i å bringe fisken tilbake til elva. – Det at en gruppe mennesker har vært helt ekstraordinært interessert i et i utgangspunktet håpløst prosjekt, gir håp for Lysakerelva, Hølenelva, Askerelva og alle de andre vassdragene som drenerer til indre Oslofjord, sier han.

Mangfoldet vekker

Det lar det seg imidlertid ikke gjøre å få tilbake den fiskesammen som gjennom tusener av år har spesialtilpasset seg vassdraget. Lunder medgir at dette er beklagelig, og understreker at det bare vil bli brukt stedsedde fisk i de andre vassdragene.

– Der har vi tilgang på fisk, og vi vil selvsagt bruke denne, sier han.

Lavere bensinforbruk

Firmaet Evergreen A/S i Oslo har lansert produktet Vitalizer III, som er testet på tyngre kjøretøyer i blant annet Postverket og Isberg. Ifølge firmaet viste det seg at drivstofforbruket ble redusert med 12 prosent.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

For biler reduseres bensinforbruket med 12 til 25 prosent. Evergreen ønsker nå at Statens forurensningstilsyn og Miljøverndepartementet (MD) skal engasjere seg til fordel for den-

ne løsningen.

Prosjektleder Astrid Evensen i MD sier at det kommer en strøm av henvendelser fra firmaer som mener de har løsninger på hvordan utslippene fra bensin- og dieselmotorer kan reduseres. Men hun tilføyer at det er begrenset hva staten kan gjøre for å fremme slike teknologiske nyvinninger. En mulighet er å gi avgiftsfordeler.

MYE RØYK: Kina må starte opp et nytt kullkraftverk hver uke de nærmeste årene for å dekke energibehovet, ifølge Information.

Norsk landbruk på Europa-bunn

I en ny rapport fra OECD kommer norsk landbruk helt nede på 19. plass når det gjelder nitrogenbruk. Norge ligger også svært dårlig an i hvor effektivt vi bruker energien.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

I rapporten «Environmental indicators» har OECD vurdert miljøinnsatsen i alle OECD-landene ut fra 24 indikatorer. I gjennomsnitt kommer Norge på 9. plass, ifølge en oppsummering N&M Bulletin har fore-

tatt.

Norge plasserer seg spesielt dårlig innen landbruk. For nitrogenbruk i gjødsel per kvadratkilometer, kommer Norge på 19. plass av 23 land. Her er Nederland suverent verst, mens Østerrike er best.

Norge ligger også dårlig an innen energiintensitet per innbygger. Dette gjelder alle sektorer totalt. Her kommer vi på 16. av 24 land. Det betyr at vi er dårlige til å utnytte energien effektivt. Her kommer Portugal best ut, og Luxemburg dårligst.

Andre områder der Norge gjør det svakt, er utslipp av NO_x, der vi kommer på 14. plass av 19 land, antall renseanlegg for avløpsvann (15.

plass av 20 land), produksjon av kommunalt avfall (13. plass av 22 land) og resirkulering av papir og papp, der vi kommer på 18. plass av 20 land.

Gjør det bra

Men Norge har også sine gode miljøsider. Skarpest gjør vi det innen vern av pattedyr, der vi kommer på 2. plass av 23 land. Her har vi bare Canada foran oss. Også innen svovelutslipp får vi en hederlig plassering: 3. plass av 21 land. Her blir vi forbigått bare av Japan og Sveits.

Samme plassering får vi innen vernede områder som prosent av landarealet, forbigått av Østerrike og Storbritannia. 3. plass sanker vi også innen svovelkonsentrasjon i byer (Oslo), mens vi tar en fjerdeplass innen nitrogenkonsentrasjon i byer.

Økt dansk bistand

Danmark skal innen 2002 gi 0,5 prosent av sitt bruttonasjonalprodukt (BNP) til finansiering av miljøtiltak i u-land.

Pengene er en del av oppfølgingen av Rio-konferansen i 1992, ifølge Lisbeth Seedorff i det danske forureningsstilsynet. Danmark vil konsentrere innsatsen til prosjekter i Sør-Øst Asia og i Sør-Afrika. Seedorff sier at framtidige prosjekter spesielt må se på tålegrensene for vann- og luftforurensning, og at disse grensene må være utgangspunkt for nasjonale mål, skriver Business Times.

Bjørnedansslutt

Seksten dansende bjørner i Tyrkia skal nå få smake friheten. Dansende bjørner er ulovlig, men nå skal en dyrevernorganisasjon ta over ansvaret for bjørnene, skriver Reuter.

FLORADIX FORMULA - BEST NÅR DET GJELDER

Floradix Formula med jern B og C vitaminer for daglig bruk. Slapphet og tretthet er ofte forårsaket av for lite jern.

Natur-Import A/S
Storgt. 2-4-6, 0155 Oslo
Tlf. 22 42 74 59

HELLIK TEIGEN A/S
Jern og metallforretning

Gjenvinning av
bilvrak, hvitevarer,
datautstyr og alle andre
typer stål og metaller.

Hellik Teigen AS
Postboks 2, Loesmoveien 1
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 36 22 • Fax: 32 75 44 84

Skogvokterne kommer

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) har tatt initiativ til et landsomfattende skogvokterprosjekt. Bakgrunnen er at halvparten av Norges truede arter befinner seg i skogen. Prosjektet støttes av en rekke organisasjoner.

N&M Bulletin
Jens Petter Toldnæs

– Målet med skogvokterprosjektet er tredelt, forteller daglig leder i NOA, Gjermund Andersen, til N&M Bulletin.

– Først og fremst er det å bevare det som er igjen av såkalt urskog her i landet. Vi ønsker også en økologisk forvaltning av all skog. I tillegg er det et mål at skogen bevarer sine opplevelseskvaliteter for kommende generasjoner, sier Andersen.

Skogvokterprosjektet støttes

av en rekke store og små organisasjoner. Naturvernkonsulent Jan Olav Nybo i Den Norske Turistforening (DNT) regner med at en rekke av DNTs lokale medlemsforeninger vil ta aktivt del i arbeidet. Andre store organisasjoner som støtter prosjektet, er Verdens Naturfond og Natur og Ungdom.

Start til vinteren

– I tillegg anser vi støtten fra de små, men faglig tunge, foreningene som svært viktig, sier Gjermund Andersen, og nevner Norsk Zoologisk Forening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Botanisk Forening og Norsk Entomologisk Forening. Skogvokterprosjektet starter opp vinteren 95, i forbindelse med Naturvernåret.

UT: Radioaktivt avfall rant nylig ut fra Siemens uran-anlegg i Hanau i Tyskland, melder Reuter.

Takk for
støtten!

PETERSON
NOR-SEKK

Norske
Felleskjøp

NOR-CARGO

NORSK INSTITUTT
FOR SKOGFORSKNING

A.S. MICROPLAST
Postboks 174
7501 SJØRDAL
TEL: 74 82 18 00 - FAX: 74 82 18 75

Dyrere med gammel bil

Avgiftene på bilbruken skal vris i en mer miljøvennlig retning. Det foreslår et regjeringsoppnevnt utvalg. Miljøorganisasjonene er rimelig fornøyde med utvalgets rapport, som nå er ute på høring.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

Utvalget har bestått av byråkrater fra Finans-, Samferdsel- og Miljøverndepartementet. Etter høringsrunden, som avsluttes i februar, skal rapporten behandles i regjeringen neste år. Saken skal til slutt fremmes for Stortinget.

Utvalget tar utgangspunkt i at det totale avgiftsnivået ikke skal endre seg. Men det kommer det en rekke forslag til endringer av dagens ordninger.

De flinkeste skal gå fri

Viktigst er forslagene til å endre årsavgiften. Her foreslår utvalget at miljødelen av årsavgiften skal være null kroner for alle kjøretøy som oppfyller

EUs framtidige avgasskrav.

Avgiften for personbiler skal være 200 kroner for de bilene som tilfredsstiller dagens utslippskrav, mens biler som ikke gjør dette får en avgift på 1000 kroner. Dette er i praksis biler som er eldre enn 1989, da det ble påbudt med katalysator på alle bensindrevne biler.

I tillegg til miljødelen kommer en fast årsavgift som alle må betale.

Mer miljøvennlig?

– Det er mye positivt i denne rapporten, sier Tore Berge, daglig leder i Aksjon Nærmiljø og Trafikk (ANT).

– Her er det mulig å få et avgiftssystem som stimulerer til en mer miljøvennlig bilpark.

ANT er godt fornøyd med at utvalget ikke går inn for en midlertidig økning av vrakpant.

– Et slikt tiltak koster mer enn det smaker, og effekten ville vært usikker. Her er det prinsippet om at forurensere skal betale som gjelder. Det er bedre enn at samfunnet skal betale for at noen skal ha mer forurensende biler enn andre, sier Berge.

ANT støtter også forslaget om å differensiere årsavgiften,

ut fra hvilke utslippskrav bilene oppfyller.

Fagkonsulent i Naturvernforbundet, Sveinung Oftedal, er enig med Berge.

– Her er det mye godt å bygge videre på. Selv om det verken er foreslått avgifter på piggedekk eller bedre differensiering av drivstoffavgiftene, så gir rapporten politikerne et grunnlag for å innføre dette, mener Oftedal. Han mener det er skuffende at miljøkostnader ikke er vurdert i forhold til nivået på drivstoffavgiften.

NAF sterkt i mot

Norges Automobilforbund (NAF) går sterkt i mot arbeidsgruppens forslag.

– Her prøver utvalget å pakke årsavgiften inn i en miljødrakt. Jeg synes det er patetisk, er informasjonssjef Egil Otters kontante kommentar.

– Årsavgiften mangler en sosial profil, mener Otter, som spør om alternativet for folk som har gamle biler er ikke å ha bil. – Dette er en primitiv tankegang, sier Otter.

I tillegg til årsavgiften, foreslår utvalget blant annet å endre engangsavgiften. Motor- ytelse skal telle med i beregningen av avgiften, ikke verdien av bilen.

Nye rensetiltak er lønnsomme

Samfunnet kan spare 75 millioner kroner på å redusere utslippet av helsefarlige utslipp fra biltrafikken med 60 prosent. Det viser en ny rapport fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Men EU må bli med.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

SSB har regnet ut hvor mye det vil koste å gjennomføre åtte forskjellige tiltak for å redusere utslippene av nitrogenoksider (NO_x). Norge har forpliktet seg til å stabilisere disse utslippene, og har også underskrevet en internasjonal avtale om å redusere NO_x-forurensningen med 30 prosent innen 1998. Men Thorbjørn Berntsen bekreftet i februar overfor N&M Bulletin at Norge ikke kommer til å oppfylle avtalen om reduksjoner.

I rapporten fra SSB går det fram at det vil koste omtrent 34 millioner kroner i året å redusere NO_x-utslippene fra biltra-

fikken med 60 prosent. Samtidig anslår rapporten at full gjennomføring av tiltaket vil redusere helse- og miljøkostnadene for samfunnet med 75 millioner kroner.

Kravet er at Norge da innfører såkalte «California-1995 krav» til personbiler, som i praksis stiller strengere regler for utslippene fra bilene. Delstaten California regnes som ledende i utviklingen av strengere rensekraft til bilparken.

Ifølge SSB vil innføring av et California-krav medføre en ekstra kostnad på 500 kroner ved kjøp av ny bil.

Lang tid

I 1992 sto privatbilene for over 20 prosent av NO_x-utslippene.

NO_x-planen

Regjeringens handlingsplan for reduksjon av NO_x er ventet over nyttår, etter drøyt tre års arbeid. Det er sterk uenighet mellom departementene om hvor strenge tiltak Norge skal gjennomføre.

og var dermed den største enkeltårsaken til disse forurensningene.

Rapporten tar også opp andre tiltak for å redusere NO_x-utslippene. Disse er imidlertid i utgangspunktet noe dyrere å gjennomføre, og derfor vil det nok være større motstand mot slike tiltak.

På grunn av EØS-avtalen, er det ikke mulig for Norge å innføre California-kravene uten at EU gjør det samme.

Tiltakene

Regnet i kostnader per år (millioner kroner).	
California-krav til personbiler	34
Elektrisk oppvarmet katalysator	271
USA-1994 krav til varebiler	39
USA-1998 krav til tunge kjøretøyer	245
Krav til kysttrafikk og fiske	88
Krav til petrokjemianlegg	30
Krav til raffinerier	65
Krav til oljeutvinning	2500

Takk for
støtten!

ProTech a/s
Rådgivende Ingeniører MRIF

VVS- OG KLIMATEKNIKK

Rieber & Søn
Konsernet

Stor-Oslo Lokaltrafikkas

For
Hverdagens
Miljøaksjonister

FRØYA KYST O HAV-
FISKESELSKAP

Norske
Fiskeoppdretters
Forening

A/S Norske Shell
Kristiansand

NORGRO

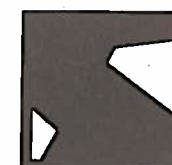

Norsk Romsenter
NORWEGIAN SPACE CENTRE

PETERSON
RANHEIM

Consergs Blad

Tlf: 33 31 00 00

Norsk
Petroleums-
forening/NPF
Norwegian Petroleum Society

A/S Norske Shell
UNDERSØKELSE OG PRODUKSJON
(EXPLORATION AND PRODUCTION)
Postboks 40, 4056 Tananger

Støtt
Naturvern-
forbundet!

Åtte av ti biler i dårlig form

En ny type biltest avslører en skremmende dårlig helsetilstand for bilparken i Norge. Også katalysatorer virker dårligere enn tidligere antatt. Vegdirektoratet anbefaler nå denne formen for miljøtesting.

N&M Bulletin
Jens Petter Toldnæs

I løpet av seks måneder i 1994 har firmaet Ilseng Motor un-

dersøkt 18.000 biler her i landet. Resultatene viser at over 80 prosent av bilene trengte justering.

I motsetning til biltilsynet, som bare tester bilers avgassutslipp mens de går på tomgang, går Ilseng Motors konsept ut på at bilen også testes under belastning.

Katalysatorene virker dårlig

Ved hjelp av en «rullende landevei» foretar Ilseng Motor nå denne type tester på biler. Også

Vegdirektoratet gir sin faglige tilslutning til denne metoden.

Direktør Tore P. Foss i Ilseng Motor opplyser at testen virker særlig avslørende når det gjelder katalysatorbiler.

– Vi har sett en klar tendens til at katalysatorene virker som de skal når bilen går på tomgang, mens de ikke fungerer skikkelig under belastning, sier han til N&M Bulletin.

Ifølge Foss er utslippene fra katalysatorbiler under kjøring langt større enn tidligere antatt.

Økt usikkerhet om klimaeffekter

Forskernes usikkerhet om hvordan drivhuseffekten kommer til å slå ut, øker. Denne usikkerheten betyr at det er enda viktigere å begrense klimautslippene, mener en dansk klimaforsker.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

Over hele verden forskes det på hvilke konsekvenser oppvarmingen av atmosfæren vil få for klimaet på jorden. Teoriene om smelting av poliser, stigende havnivå, sterkere stormer og andre konsekvenser virvler om hverandre.

At bildet blir mer komplisert er et argument for forsiktighet, sier den danske klimaforskeren Peter Laut ved Dan-

marks ingeniørakademi til avisen Information.

Laut påpeker at om det er vanskelig å forutse hvordan og når drivhuseffekten vil begynne å prege klimaet og økologien, er det ikke et argument for å avvise truslene. Tvertimot tilsier dette stor forsiktighet i vår omgang med atmosfæren, mener Laut.

Den danske forskeren mener atmosfæren er så komplisert at dagens klimamodeller er nødt til å inneholde feil eller mangler. Laut mener modellene er et dårlig utgangspunkt for å si noe om atmosfærens framtid.

– Vi vet at vi såvel via karbondioksyd som andre drivhusgasser har påvirket jordens varmestrålingsbalanse. Vi vet det blir snakk om betydelige endringer, og derfor må vi nok gå ut fra at konsekvensene også blir betydelige.

– Et viktig poeng er at usikkerheten går begge veier. Derfor kan det godt være de verste tingene som klimamodellene beregner, som kan komme til å skje, påpeker Frode Stordal, klimaforsker ved Norsk insti-

tutt for luftforskning (Nilu).

Stordal trekker fram to elementer i klimaforskningen som det er spesiell usikkerhet rundt: Samspillet mellom hav og atmosfære, og skyenes rolle i varmebalansen.

Nye klimaflyktninger

De første tegnene på en forsterket drivhuseffekt har meldt seg i Stillehavet. Øyene ber andre land være klare til å ta i mot flyktninger.

Penhuro Lefale, drivhusforsker fra Vest-Samoa, sier til den danske avisen Information at de små øysamfunnene i Stillehavet blir de første ofre for klimaendringene.

I år har øyenes korallrev blitt utsatt for alvorlige ødeleggelser, sannsynligvis på grunn av varmere hav. Korallrevene er

sentrale for Stillehav-øyenes eksistens, både som turistattraksjon og som næringsgrunnlag for fisken.

Regjeringene i Tuvalu, Kiribati og Cook-øyene har nå bedt om forhandlinger med Australia, om å ta i mot deler av øybefolkningen hvis problemene øker. En rapport fra Universitetet i Sydney sier at selv en liten økning i havtemperaturen kan få «ødeleggende konsekvenser for følsomme økosystemer, som korallrevene».

Sympati for hollandsk skatt

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) ser med stor interesse på den nylig vedtatte modellen for grønn beskatning i Nederland. Modellen skjermer den konkurranseutsatte industrien.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

Finanskomiteen i Stortinget gikk nylig inn for å nedsette en skattekommisjon som skal utrede overgangen fra skatt på arbeid til skatt på ressurser og forurensning. Hensikten er å stimulere sysselsettingen og redusere miljøbelastningen.

Danmark og Nederland allerede har utredet en overgang til grønn beskatning.

Fagsjef Geir Høybye i NHO sier til N&M Bulletin at organisasjonen ser med stor interesse på den nederlandske modellen, som omfatter frivillige avtaler, konsesjoner, statsstøtte, energiavgift og skattelette.

– Denne modellen er langt mer interessant for oss enn de

forslagene til grønn beskatning som har vært framme i Danmark, Sverige og Norge, sier Høybye.

Det spesielle med forslaget i Nederland er at den mest energiintensive industrien så å si fritas fra avgift. I stedet skal det inngås privatrettslige avtaler mellom myndighetene og den delen av industrien om energisparing og utslippsreduksjon.

Finurlig

Nederland har allerede en CO₂-avgift, men den er mye lavere enn den norske. I en avtale mellom staten og næringslivet heter det at Nederland skal arbeide for å samordne energiavgiftene i EU. Hvis dette ikke lykkes, skal Nederland innføre høyere avgifter på egenhånd.

I det nederlandske forslaget er energiavgiften tredelt. Det er fritak for energiavgift for de som bruker mindre fossil energi enn 800 kubikkmeter gass eller tilsvarende i året. Dermed skjermer de husholdningene med dårligst økonomi. Så blir det en energiavgift for de som bruker fra 800 til 170.000 kubikkmeter gass i året. Denne avgiften skal føres tilbake til

brukerne i form av redusert inntektsskatt og spesielle fordeler for småindustrien.

Slipper unna

Den mest energiintensive industrien, som bruker mer enn 170.000 kubikkmeter gass i året, skal i praksis ikke betale energiavgift. Dermed skjermer den mest konkurranseutsatte industrien. Til gjengjeld skal det inngås privatrettslige avtaler mellom denne industrien og myndighetene om å redusere utslippene med en viss andel innen en 20-års periode. I den avtalen bidrar staten med støtte til forskning og utvikling av energisparende teknologi.

Samlet sett vil avgiften redusere energibruken i Nederland med seks prosent innen år 2000, ifølge det nederlandske Miljøverndepartementet.

Så langt er det politisk enighet om skattereformen, og industrien er positiv. Det gjenstår å diskutere de konkrete avgiftstallene. I tillegg utreder nå nederlenderne et bredere spekter av miljøavgifter, på bruk av blant annet mineraler, tungmetaller, sprøytemidler og kunstgjødsel.

NHO: Grønn skatt en tragedie

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) mener Venstres forslag om overgang til grønn beskatning vil være en miljøpolitisk tragedie hvis det blir gjennomført.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

I forbindelse med at finanskomiteen i Stortinget nylig nedsatte en grønn skattekommisjon, foreslo Venstre ti prosent økning av CO₂-avgiften, bortfall av fritak for el-avgiften, og en reduksjon i arbeidsgiveravgiften.

En liknende modell ble foreslått av et inter-departmentalt utvalg i Danmark i april. Utvalget foreslo blant annet seksdobling av CO₂-avgiften. I tillegg ble det foreslått innføring av avgift på blant annet svovelutslipp, gjødsel, oppløsningsmidler, flyktige organiske forbindelser og sprøytemidler. Inntektene fra disse avgiftene skal ifølge forslaget gå til redusert moms, pluss eventuelt andre avgiftslettelser for næringslivet.

NHO sier nei til både til Venstres forslag og til det danske forslaget, ifølge fagsjef Geir Høybye. Grunnen er blant annet at de bedriftene som får økt

avgiftsbyrde, ikke er de samme som får fordel av redusert skatt på arbeid. Den mest energiintensive delen av industrien sysselsetter nemlig relativt få.

– Økt avgiftsbyrde på denne delen av industrien kan dermed føre til at den legges ned. Venstres forslag vil også være en miljøpolitisk tragedie. Våre konkurrenter i Øst-Europa har enorme utslipp i produksjon, pluss at de bruker energi fra kullkraftverk. Hvis disse bedriftene overtar norsk produksjon, vil dermed de globale klimagassutslippene øke, sier Høybye.

Takk for støtten!

Rosendal verft

ANTIK-INTERIØRET

SKØYEN NÆRINGSSENTER, Drammensv. 130
T. 22 44 68 93. Mo, ti, on, fre; 10–18.
To; 10–19. Lø; 10–15. T. 22 56 38 22.
700m² med stort utvalg i møbler, antikviteter, spennende rariteter.
Oslo's nye antik – brukt marked

Fylkesmannen i Vest-Agder

RØST KOMMUNE
– et offensivt fiskerisamfunn
Tel. 760 96221, Fax 760 96105

Miljø- og næringssetaten og teknisk etat støtter Norges Naturvernforbunds arbeid.

Teknisk etat er opptatt av miljøvern og vil fremme
Saltdal kommune
som en friluft- og rekreasjonskommune
Velkommen!

A/S Norske Shell
avd. Marine

Mo Industripark AS
Postboks 500 – 8601 Mo

B & G as

Vern Vår Vakkre Verden!
Bestselger i Norge med eksportsuksess, gir:
Miljøvern i praksis
Rustfrie OSO-beredere er ENØK og miljøriktige, med en rekke utmerkelse, både i produksjonen, bruk og gjenbruk. OSO Solbakken Miljøhus er kåret som Best i Oslo - inneklime og varmeglennvinning.
Kontakt OSO, 3300 Hokksund. Tlf: 32 75 30 00 Fax: 32 75 40 18
Best med **ISO 9002** **OSO HOTWATER**
kvalitetssikringssystem

Pelican as
Pb. 276, 1322 Høvik

Tele- mobil
DIVISJON I TELEVERKET

JOH · JOHANNSSON
-kjent for god kaffe siden 1866

EVERGOOD

ALI

Hjorteavl truer sjeldne sopparter

Skipsreder Johan B. Ugland har søkt om konsesjon for oppdrett av hjort i Grimstad kommune. Hjortefarmen er planlagt i et eikeskog-sområde med 32 truede sopparter. Universitetet i Oslo anmoder sterkt om at området skånes.

N&M Bulletin

Jens Petter Toldnæs

Den planlagte hjortefarmen kan få svært negative konsekvenser for en rekke sårbare arter.

– Kalveskogen og tilgrensede områder ved Landvikvannet i Grimstad er et område med betydelig verneverdi, skriver førstekonservator Gro Gulden ved Universitetet i Oslo i et brev til Grimstad kommune.

Det er funnet i alt 32 sopparter i området som står oppført på Direktorat for naturforvaltning (DN) rødliste over truede arter i Norge. 13 av disse artene tilhører den såkalte vernekategori V+, som indikerer at arten trenger vern for å overleve.

Sopp lite utforsket

Miljøverndepartementet skrev så tidlig som i 1974 at området er ett av tre i kommunen med betegnelsen «svært verneverdig». I brevet anmodes Grimstad sterkt om at området skånes for den belastningen et inngjerdet hjortebeite vil medføre.

Utforskningen av soppflo-

raen i Norge er et forsømt område, og ligger langt tilbake i forhold til andre planter. Det gjelder spesielt i de sørlige kystområdene. Gulden forklarer dette med at fagmiljøet innen mykologi først kom skikkelig i gang på femtitallet.

– Når vi i tillegg vet at soppene bare er synlige en kort tid, og at enkelte arter bare dukker opp med 10-20 års mellomrom er det kanskje ikke så rart, sier hun til N&M Bulletin.

De sjeldne sopppfunnene i Grimstad er et resultat av dyktige amatørmykologers arbeid. Gjennom flittige innsamlinger og innsending til Universitetet i Oslo, har det stadig dukket opp arter som ikke har vært registrert tidligere her i landet.

Nye arter?

På bakgrunn av det arbeidet som er gjort, tror Gulden at en fagmessig registrering av området vil avdekke enda flere

sjeldne, og muligens nye arter. Hun viser til at Universitetet hittil i år har registrert seks nye arter sopp her i landet.

Viltforvalter Helge Lyngstad ved Fylkesmannens miljøvern-avdeling i Aust-Agder, bekrefter at søknaden om hjorteoppdrett er ute på høring og at frist for uttalelse går ut i nærmeste framtid. Fra før finnes det to hjortefarmer i Aust-Agder.

Miljøkalender

27. – 28. november: Terje Skoglands minnesymposium. Arrangeres i Trondheim av Norsk institutt for naturforskning.

28. november: Rådgivende folkeavstemning om norsk medlemskap i EU.

28. november – 1. desember: Møte i styringsgruppen i ECE-konvensjonen, Geneve.

29. – 30. november: Norsk Petroleumsforening arrangerer presseseminar: EU – ja eller nei – hva nå? Informasjon: 2243 0050.

29. november – 1. desember: Internasjonalt symposium i Tromsø om biologien til marine pattedyr i Nordøstatlanteren. Arrangør: Akva-plan-niva.

1. – 4. desember: Miljøeffektiv og alternativ teknologi. Seminar arrangert av Naturvernforbundet og Miljøheimevernet, Oslo. Flere opplysninger/påmelding: Elin Tyse, Miljøheimevernet, 2269 0526 eller 2271 5562.

2. desember: Samferdselsseminar i Oslo, arrangert av Naturvernforbundet. Kontakt Anne Johanne Enger, tlf. 2238 3520.

2. desember: Konferanse om betingelser for utforming av norsk klimapolitikk. Arrangeres av Norges Forskningsråd.

5. – 7. desember: Det 12. internasjonale symposium om elektriske kjøretøyer, Anaheim, USA.

6. – 9. desember: Internasjonal konferanse om klimaforskning. Evaluering og politiske

konsekvenser. Maastricht, Nederland.

15. – 16. desember: Møte i Brussel mellom miljøvernministrene i EU.

16. – 17. desember: «100 dager før Berlin». Møte for frivillige organisasjoner i Berlin, arrangert av det tyske NGO-sekretariatet for miljø og utvikling. Tlf: +49 – 228 – 359 704.

1995

Planlagte framleggelser: Stortingsmelding om utslipp av nitrogenoksider.

Stortingsmelding om norsk handlingsplan for reduksjon av klimautslipp.

Stortingsmelding om miljøvern på Svalbard.

Stortingsmelding om barskogvernet.

Nasjonal handlingsplan for «bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold».

10. – 13. januar: Verdenskonferanse om biomasse for energi, utvikling og miljø. Havana, Cuba. Arrangert bl.a. av Unesco og FAO. Tlf: +537 – 62 – 6606.

11. – 13. januar: Rensing av drikkevann til EU-krav. Konferanser arrangert av NHO i Bodø, Trondheim og Bergen. Mer info: 2296 5000.

23. – 24. januar: Biologisk mangfold og forvaltning i kystsonen, Trondheim, arrangert av Direktoratet for naturforvaltning og Fiskeridirektoratet. Flere opplysninger: Eva Degre, DN, 7358 0548.